

— Biblijskim čitanjem morat će se pokloniti veća važnost i potrebna pažnja.

— Kod svih nedjeljnih misa bit će barem kratki nagovor.

— U pojedinim će prigodama biti dozvoljeno da se sv. Pričest dijeli pod obe prilike.

— Bit će dozvoljeno da više svećenika zajedno celebrira (koncelebracija), a zabranjeno da više svećenika pojedinačno u isto vrijeme i u istoj crkvi celebrira.

— Nerazumljivi obredi bit će dokinuti.

S nestrpljivošću očekujemo ove i još druge liturgijske reforme.

Revnost za bogoštovljem vidjet će se kod provođenja svega onoga što je Crkva smatrala potrebnim i zgodnim da obnovi.

o. J. R.

VIJESTI

Drugo zasjedanje sabora. Na blagdan sv. Mihovila, 29. rujna otvorio je Sv. Otac Pavao VI drugo zasjedanje II Vatikanskog sabora. Tom prigodom održao je govor u kojem je istakao četiri svrhe sabora: dublja spoznaja Crkve, Obnova crkvenog života, sjedinjenje kršćana i kontakt Crkve s današnjim svijetom. Papa je naglasio da koncil treba doprinijeti pomlađivanju Crkve. Crkva se u naše dane mora pokazati kao »Crkva ljubavi«. U pogledu odnosa prema nesjedinjenim kršćanima rekao je: »Ako smo mi s naše strane bilo što krivi za razdor, molimo Boga da nam krivicu otpusti, a molimo također i braću da nam oprostite. A ako bi drugi imali što osjetiti da su krivi, mi smo s naše strane spremni oprostiti sve uvrede koje su nanesene katoličkoj Crkvi i zaboraviti na žalost koja joj je razdorom bila prouzrokovana. Neka nebeski Otac primi ovu našu izjavu i dovede nas sve do iskrenog bratškog pomirenja« (Der Sonntag 1963, 40,3).

Koncilске sheme. Od 70 koncilskih shema iz prvog zasjedanja, koncilске komisije su izdvojile samo ovih 16 i predložile drugom zasjedanju: 1. Božja objava, 2. Crkva, 3. Bl. Djevica Marija, Majka Crkve, 4. Biskupi i uprava biskupija, 5. Ekumenizam, 6. Klerici, 7. Redovnici, 8. Laički apostolat, 9. Sjedinjene istočne Crkve, 10. Sveta liturgija, 11. Dušobrižništvo, 12. Ženidba, 13. Odgoj klera, 14. Katoličke škole i sveučilišta, 15. Misije, 16. Štampa, film, radio i televizija. Na temelju onoga što je došlo do izražaja za vrijeme prvog zasjedanja koncila predložena je nova 17. shema o djelovanju Crkve u današnjem svijetu (Kirchenz. für das Bistum Hildesheim 1963, 40, 2).

Vodstvo koncila. Kao svoje delegate i glavne rukovodiocce (»moderatores«) koncila imenovao je Sv. Otac četvoricu kardinala. Agagianiana (Armenija), Lercara (Italija), Suenensa (Belgija) i Döpfnera (Njemačka). Poznato je da su se kardinali Lercara, Suenens i Döpfner za prvog zasjedanja koncila pokazali kao pobornici naprednih ideja (Ibid. 38,1).

Reforma rimske kurije. Sedam dana prije drugog zasjedanja koncila objavio je Sv. Otac temeljitu reformu rimske kurije. Osnovne smjernice te obnove imale bi biti: službenici kurije moraju biti predstavnici svih katoličkih naroda, a ne gotovo sami Talijani kao do sada; rimski uredi moraju u svom radu biti povezani s biskupima cijelog svijeta više nego do sada; vjerojatno će se osnovati stalno vijeće kojemu će pripadati biskupi sa svih strana svijeta; Članovi kurije moraju pomagati u dušobrižništvu; eventualne kritike moraju primati ponizno i zahvalno; zastarjele forme i propise treba zamijeniti novim suvremenim (Ibid. 39, 1).

Votivne Mise prigodom misija. Kodeks rubrika predviđa prigodom pučkih misija votivne Mise 2. reda (br. 370). Za biskupiju Regensburg odobrene su četiri nove votivne Mise koje mogu poslužiti za tu prigodu: o ljubavi (Missa de praecepto magno Domini), o apostolskom žaru (Missa ad postulandum fervorem apostolatus), o Crkvi (Missa de Ecclesia) i o očekivanju Gospodnjeg dolaska (Missa de Parusia Domini). Sve Mise imaju po nekoliko čitanja koja se mogu odabrati po po volji (Heiliger Dienst 1963, 3, 77-86).

Dijecezanska liturgijska komisija. Član liturgijske koncilске komisije W. van Bekkum SVD, biskup Rutenga (Flores) formirao je svoju dijecezansku liturgijsku komisiju od 24 člana. Četvorica su svećenici a 20 obični vjernici: poglavice plemena, učitelji, stariji i mladi ljudi, pače neki koji nisu kršteni. Oni mu savjetuju kako treba obaviti npr. svečanost zahvale za berbu, svečanost nove godine, pogreb i sl. Bojao se da nije previše slobodno postupio, ali je prigodom koncila ustanovio da na sličan način postupaju gotovo svi biskupi Azije i Afrike (Tijdschrift voor Liturgie 1963, 2, 113).

Nedjeljno bogoslužje bez svećenika. Biskup iz Posadasa (Argentina) Jorge Kemmerer SVD držao je u Rimu govor o prilikama u svojoj biskupiji. U mnoga sela može svećenik doći samo nekoliko puta godišnje. Stoga su poučili i izvježbali revnije i nadarenije vjernike koji svake nedjelje predvode bogoslužje sakupljene zajednice. Ako nema u crkvi Stetotajstva, onda se na oltaru izloži Evangelistar među dvije užezene svijeće. Čitaju se dva odlomka Sv. Pisma s tumačenjem što ga je napisao biskup, pjevaju se pjesme, moli se molitva vjernih, zatim dolazi spomen presv. Euharistije, molitva u šutnji, zajednički Očenaš i na koncu blagoslov. »Ako Rim dozvoli da obični vjernici mogu dijeliti Pričest, pošli bismo korak naprijed« rekao je biskup (Ibid.).

Biblija i ružarije. Mjesto jednostavnog spomena onoga što se ima razmatrati u pojedinom otajstvu bilo bi mnogo pobudnije da se, kod zajedničkog moljenja ružarija, na početku svake desetice pročita odgovarajući odlomak S. Pisma. Vrlo je zgodno da se, po jedanput u božićnom vremenu, vremenu mulke i uskrsnom vremenu, iza svakog pročitano odlomka razjasni pojedino otajstvo radosno, odnosno žalosno ili slavno. Benediktinac o. Rafael Kleiner predložio je za takovo zajedničko moljenje ove odlomke: Naviještenje (Lk 1, 26-38), Pohodjenje (Lk 1, 39-48), Porođenje (Lk 2, 1-14), Prikazanje (Lk 2, 22-32), Našašće (Lk 2, 42-52); Getsemani (Mt 26, 34-46 ili Lk 22, 39-44), Bičevanje (Iz 53, 1-8).

Trnovo krunjenje (Iv 19, 1-5), Put križa (Lk 23, 26-32), Razapinjanje (Mk 15, 23-37); Uskrsnuće (Mk 16, 1-7), Uzašašće (Dj ap 1, 1-11), Silazak Duha Svetoga (Dj ap 2, 1-4), Uznesenje (Lk 1, 46-55), Okrunjenje (Otkr 11, 19; 12, 1-5). Ovo je znatan doprinos nastojanju da svaka molitva bude doživljaj uma i srca (Heiliger Dienst 1963, 3, 106).

Svjetsko sjedište liturgijskih nauka. U mjestu Boca Raton na Floridi (USA) po nastojanju Svjetskog Vijeća Crkava osnovano je interkonfesionalno svjetsko središte liturgijskih nauka. U toj ustanovi imaju udio protestanti, anglikanci, pravoslavni i predstavnici drugih kršćanskih Crkava pa i katoličke Crkve. U izgradnji je interkonfesionalna crkva i 25 dvorana za predavanja. Ovo središte izdaje reviju »Studia liturgica«. Naskoro će formirati podružnicu u Evropi (Studia liturgica 1963, 2, 81).

Protestanti i liturgijska obnova. Želje protestanata u pogledu liturgijske obnove formirao je koncilski teolog Hans Küng, profesor u Tübingenu, ovako: 1. **Upriličenje Mise zadnjoj večeri:** naglasiti bitno a umanjiti nebitno, ukinuti dvostrukosti. 2. **Slušanje Božje riječi:** razumljivo čitanje Sv. Pisma, čitanje dijelova koji su sad zanemareni, reforma predmise tako da se može držati i bez svećenika. 3. **Bogoslužje cijelog naroda** kao svećeničke zajednice: djelatno sudjelovanje svih prisutnih, zajedničko pjevanje, molitva, pričest pod obe prilike. 4. **Prilagođenje pojedinim narodima:** uspostavljanje liturgije koju narod može doista shvatiti i u njoj sudjelovati uzevši u obzir kulturnu baštinu pojedinih naroda, liturgijsko jedinstvo a ne jednoobraznost (Worship 1962, 1, 87).

Katolički promatrači. Svjetski savez reformirane Crkve (protestanti) održat će sastanak u Frankfurtu od 3. do 13. kolovoza slijedeće godine. Tema će sastanka biti »Dodi, Stvorče Duše«. Pozvali su Vatikan da pošalje dvojicu promatrača (Kirchenz. für das Bistum Hildesheim 1963, 38, 1).

Sekretarijat za povezanost s nekršćanima. Kao što je pred početak koncila osnovan »Sekretarijat za jedinstvo kršćana« kojemu je na čelu kardinal Bea, osnovat će se uskoro »Sekretarijat za nekršćanske religije« (Ibid.).

Katolici i nekatolici. Koncilski teolog Dr. Otto Karrer iz Luzerna (Švicarska) na sastanku Akademije u Ulmu rekao je da on ne vidi nikakvu zapreku da i katolička Crkva pristupi organizaciji Svjetskog Vijeća Crkava (Der Sonntag 1963, 38, 20).

Poziv na jedinstvo. Na kongresu Svjetskog luteranskog saveza u Helsinkiju, na kojem su prisustvovali i katolički promatrači, za vrijeme završne svečanosti na olimpijskom stadionu, zvonila su zvona na svim crkvama u Finskoj kao simbolični poziv na sjedinjenje svih kršćana u vjeri (Kirchenz. für das Bistum Aachen 1963, 37, 9).

Crkva se mora pokazati kao Crkva ljubavi. Jedino takva Crkva može obnoviti svijet.

Pavao VI

Zajednička molitva u školi. Katolički i protestanski biskupi Tanganjike sastavili su molitvu koju će u školi zajednički moliti katolička i protestantska djeca. Nadaju se da će naskoro u školi moliti zajednički katolici, protestanti i muslimani (Ibid.).

Liturgično študijsko zborovanje u Trierju (16. do 20. aprila 1963) so letos priredili liturgični centri nemškoga vplivnega področja: Liturgisches Institut v Trierju (Nemčija), Interdiocessan Liturgisch Secretariat v Nijmegenu (Nizozemska), Liturgisches Institut v Freiburgu (Švica), Liturgische Federatie v Afflingemu (Flamska) ter Institutum Liturgicum v Salzburgu (Avstrija). Za tako skupno organizacijo so se odločili v skladu s smernicami II vatikanskega koncila, ki je že na prvem zasedanju poudarjal potrebnost povezanosti med sorodnimi jezikovnimi območji. Salzburška revija »Heiliger Dienst« (1963, 2, 64—68) izčrpneje poroča samo o nekaterih referatih tega zborovanja. Razpravljali so predvsem o obhajilu pod podobo vina tudi za laike ter o zapletenem vprašanju koncelebracije. Glavna referenta (Balthasar Fischer za obhajilo in p. Hermann Schmidt SJ za koncelebracijo) so dopolnjevali še posebni referati o obhajilu in koncelebraciji v različnih vzhodnih yerkvah ter o obhajilu v reformiranih cerkvenih občinah.

Tudi v Italiji se trudijo za liturgično obnovo, čeprav je francoska revija »L'ami du clergé« trdila nasprotno. Od 1947 deluje kot središčna ustanova za celo Italijo »Center liturgične akcije« (CAL). Za redovnice in za bogoslovce so izdali poseben liturgični priročnik, v prevodu so izšla tudi tuja liturgična dela. Pod vodstvom kardinala Lercara deluje pastoralni odsek italijanske škofoske konference, ki je pripravil osnutek Vodila za liturgično sodelovanje vernikov pri maši (Direktorij). Biblično-liturgično poslanstvo med bogoslovci in mladimi duhovniki vodi predvsem salezijanska revija »Catechesi«. V istem krogu so pripravili italijansko izdajo psalmov po napevih francoskega majstora Gelineauja, vendar so antifone večinoma samostojno prirejene; novo psalmodijo so Italijani navduševno sprejeli. Liturgični center sodeluje tudi z družbo sv. Cecilije za širjenje cerkvene glasbe. Na 60letnico motuproprija sv. Pija X o cerkveni glasbi se je 400 tečajnikov pripravljalo ob letošnjem narodnem liturgičnem tednu v Paderno del Grappa (Treviso), kjer so razpravljali o sodelovanju vernikov pri maši; profesorji liturgike pa so na posebnem tečaju govorili o poučnem delu maše (Paroisse et liturgie 1963, 5, 492).

Pojednostavljenje redovničke nošnje. Sa mnogo strana čuo se več glas (kalko je potrebno da se pojednostavni nošnja redovnika a još više redovnica. »Školske sestre naše Gospe« u Njemačko: več su provele vrlo prikladno pojednostavljenje (Ibid.).

Umro Dr Stjepan Bakšić. Generalni vikar zagrebačke nadbiskupije i profesor bogoslovskog fakulteta u Zagrebu Dr Stjepan Bakšić umro je 7. kolovoza o. g. u podravskoj župi Budrovac za vrijeme dijeljenja sv. Krizme.

Umro Dr Juraj Pavić. Križevački kanonik i profesor bogoslovskog fakulteta u Zagrebu umro je 12. kolovoza o. g.